

Ian Kumekawa, The Financial Times: Budeme donuceni oprášit 100 let starou ideu jednorázové daně z bohatství?

- CZ24 News | 18. června 2020

Jednorázová daň z bohatství je způsob, jak ti velmi bohatí mohou ukázat svou solidaritu tváří v tvář neuvěřitelné katastrofě, kterou pandemie způsobuje.

Ian Kumekawa uvažuje v komentáři pro noviny *Financial Times* o tom, zda není vhodný čas vrátit se k idejím ekonoma, který jako jeden z prvních zkoumal nerovnost. Kumekawa je autorem knihy *The First Serious Optimist: AC Pigou and the Birth of Welfare Economics*.

Před sto lety se britský ekonom A. C. Pigou vyslovil vzhledem k obrovským válečným dluhům pro daň z bohatství. Obrovská daň měla mít jednorázový charakter. Nyní vzhledem k podobně obrovským stimulačním opatřením řady vlády kvůli koronavirové epidemii nastal čas, píše autor, se znovu na tento návrh podívat.

Platilo a platí, že vlády za první světové války utrácely neuvěřitelné zdroje, podobně jako dnes, a že návrh na daň z bohatství patřil k arzenálu levicových stran. Pigouův návrh ale neměl jen ekonomickou podstatu, ale dotýkal se problematiky nerovnosti a spravedlnosti.

Jestliže mají mladí muži povinnosti riskovat vše – tedy celý svůj život – pak není důvod, aby se takový princip nevztahoval i na jejich peníze. Proto návrh na 25 % daň na veškeré bohatství, s výjimkou chudých. Teď už se sice povinně nerukuje do válek, ale i tak je spousta lidí ohrožena na životě, tvrdí autor. Základní služby třeba v USA to jsou mizerně placené modré límečky. Lidé v oblasti péče a zdravotnictví vydělávají třeba jen 24 000 dolarů ročně.

Koronavirus disproporčně více zasáhl chudé komunity a především ty nebílé. Už před koronavirem byl mediánový příjem bílé rodiny v USA desetkrát větší než v případě té afroamerické. Daň z bohatství by disparitu trochu narovнала a mohla tak přispět ke snížení rasové nerovnosti, která se stala tak velkým tématem po zabití George Floyd. Epidemie bude mít rozsáhlé a různé dopady na různé komunity. Co je pro někoho jen diskomfort, je pro jiné naprostá sociální katastrofa.

Přitom ale političtí lídři očekávali, že chudí budou jednat s etikou „veřejného ducha.“ Jenže nejde jen o „tvrdość“ a odolnost, následky jsou ekonomické. Daň z bohatství, argumentuje Kumekawa, bere onu ideu „veřejného ducha“ skutečně vážně. Je to jednorázová daň, která vyjadřuje solidaritu. Je to cesta, jak velmi bohatí mohou ukázat svou solidaritu tváří v tvář neuvěřitelné katastrofě.

Ti, na které by daň dopadla, nejsou ti, kteří budou vyhnáni z domova, protože nezaplatili za nájem. Nebudou to ti, kteří zůstanou bez práce. Ne ti, kteří byli nuceni pracovat bez ochranných pomůcek.

Ekonom Pigou už před sto lety tvrdil, že zavedení takové daně nejenže není nespravedlivé, ba naopak, spravedlnost takovou daň požaduje. Tato logika dnes rezonuje více než nyní. V Pigouově době se o dani debatovalo, ale nikdy nebyla zavedena. Za posledních třicet let ekonomická nerovnost na Západě vyletěla vzhůru. USA jsou dobrým příkladem – horní jedno procento, rodiny, co mají majetek nad 10 milionů dolarů, vlastní více než třetinu celkového bohatství.

Pigou navrhoval 25 % daň. V dnešním měřítku, i kdyby daň byla jen 5 % na jedno procento

nejbohatších Američanů, pak by vynesla jeden bilion dolarů! A dalších pět procent pro těch 0,1 % nejbohatších by přineslo dalšího půl bilionu.

Tímto způsobem by se zaplatila celá polovina stimulu ve výši 2,8 bilionu dolarů. Nemluvě o tom, že by se tak USA mohly stát o něco rovnější zemí. Krize, ať jsou to války nebo pandemie, jsou události vedoucí k transformaci. Jejich dědictví je hluboké a trvá dlouho. Reakcí na koronavirovou pandemii by měla být spravedlnost, stejně jako bezpečnost.

Překlad: !Argument